БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 61 (5590) МАРТЫН 24 ПЯТНИЦА 1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

„Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал— партийна организацинуудай шухала хэрэг мүн. Манай кадрнууд, бүхы коммунистнууд Ленин—Сталинай бүгэдые илагша һургаалаар зэбсэгжээд байхадаа коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгэй түлөө тэмсэлые бүри амжалтатайгаар ябуулха байна".

(„ПРАВДА").

Партийна һуралсалые эрид һайжаруулха

Партийна һуралсалай жэл эхилһээр хүдөөдэ табан һара хахад, городто — зургаан һара шахуу болоно байна. Энэ үе соо манай республикын хэдэн мянган коммунистнууд үсэд нэтэрүүгээр һуралсажа, өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе нилээд дээшэлүүлбэ, партийно-политическэ хүдэлмэридэ улам эдэбхитэйгээр хабаададаг болобо.

Марксистско-ленинскэ теоринe шудалхын хойноһоо коммунистнуудай али зэргын эдэбхитэйгээр оролсодог болоһыень, марксистско-ленинскэ теориин бүгэдые илагша агуухэ хүсые тэдээнэй гүнзэгыгөөр ойлгожо абаһыень hоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд ба аймагуудай партийна конференцинүүд тодорхойлон харуулна. Суглаанууд ба конференцинүүд дээрэ коммунистнууд болбол партийна гэгээрэлые эмхидхэхэ хэрэгтэ байһан дутуу дунданuудые элирхэйлһэн, тэдэ дутагдалнуудые усадхаха аргануудые заажа үгэһэн байна. Партийна һуралсалай түлөө коммунистнуудай һанаагаа ингэжэ табидагыншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, кадрнуудай һуралсалай шэмараар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ, революционно теорие коммунистнуудай али зэргэ гүнзэгыгөөр шудалжа байһан дээрэһээнь манай бүхы ажал хүдэлмэриин дам саашанхи амжалтанууд тон ехээр шалтгаалдаха байна бшуу.

Мүнөө жэлдэ республика соо партийна, һуралсал нёдондонойһоо нилээд эмхитэйгээр үнгэрөө байбашье һаань, зарим аймагуудай парторганизацинуудта дутаар табигданхай. Улан-Удэ городто, Кабанскын, Кударын, Бичурын, Зэдын, Түнхэнэй ба Хори аймагуудта политһургуулинууд болон «ВКП(б)-гэй түүхын Богони курсые» шудалха кружогууд һуралсалай программа ба түсэбые дүүргэнэгүй, тогтоогдомол болзорнуудһаа холо гээгдэшоод байнад. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагта 23 политһургуулинуудай 1-нь оройдоо гурбадахи темые, 4-нь —оройдоо дүрбэдэхи темые; Кударын аймагта 16 политһургуулинуудай 12-нь оройдоо хоёрдохи темые; Улан-Удэ городто 35 кружогууд оройдоо гурбадахи темые, 38 политһургуулинууд — оройдоо 3 ба 4-дэхи темэнүүдые үзэжэ байна.

Гадна, зарим политһургуулинуудта һүүлэй үедэ заняти оройдоо үнгэргэгдэнэгүй.

Партийна һуралсалай илангаяа энэ дутагдал юун бэ гэхэдэ, марксизм-ленинизмын теорие бэеэ даан шудалагшадай хангалтагүйгөөр һуралсадаг ушар болоно. Жэшээ болгон Бичурын аймагые абая. Энэ аймагай хэдэн олон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд аяар намарһаа эхилээд «Коммунистическэ партиин манифест» дээрэ һуужа байһаар.

Инмэ дутагдалнуудые бии болгоһон шалтагаануудые бэдэрхэ болоо һаа, партийна һуралсалые партийна комитедүүд ба эхин парторганизацинууд үдэр бүри хүтэлбэрилнэгүй, һуралсагша коммунистнуудай, пропагандистнуудай ба консультантнуудай урда шанга эрилтэнүүдые табинагүй, партийна һуралсалай тоо ба шанарай хойноһоо зохихо хиналта бэелүүлнэгүй.

Партийна организацинуудай ябуулжа байгаа бүхы ажал хүдэлмэри партиин гэшүүдэй политическэ ба теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хүдэлмэритэй барисаатайгаар, тэрээнтэй тааралдуулан хэгдэжэ байгаа һаа, аша үрэнь бүри ехэ, бүри амжалтатай байха гэжэ дүй дуршэл дээрэһээ харанабди. Юуб гэхэдэ, марксизм-ленинизмые шудалһан хүн хадаа партиин политикын уг үндэһые ойлгодог болохо, тойрон байгаа оршон байдалые зүбөөр ойлгожо мэдэдэг болохо, практическа зорилгонуудые алдуу хэнгүйгөөр шиндхэжэ шададаг болохо байна.

Коммунистнуудай идейно-политическэ хүмүүжүүлгэ болбол партийна организацинуудай анхаралай гол дунда хододоо байха ёһотой. Партийна организацинууд, партийна бюро ба комитедүүд партийна һуралсалые үдэр бүри, тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Түбхын түрүүндэ политическэ һуралсалые идейнэ дээдэ хэмжээндэ ябуулхын тулада гол анхаралаа хандуулха ёһотойбди. Энээнэй тулада пропагандистнуудта теоретическэ ба методическа туһаламжа бүри һайнаар үзүүлдэг болохо, тэдээнтэй үнгэргэгдэдэг семинарнуудай шанарые эрид һайжаруулха. Марксизм-ленинизмын теорие коммунистнуудай бэеэ даан шудалха ябадалда үдэр бүри туһалха хэрэгтэй.

Партийна һуралсалда хабаатай асуудалнуудые партийна суглаанууд ба бюро дээрэ түргэ түргэнөөр хэлсэжэ, тэрэнэй хойноһоо шалгалтые шангадхаха, коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала.

«Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал — партийна организацинуудай шухала хэрэг мүн. Манай кадрнууд, бүхы коммунистнууд Ленин — Сталинай бүгэдые илагша һургаалаар зэбсэгжээд байхадаа коммунизм байгуулха агуухэ хэрэгэй түлөө тэмсэлые бүри амжалтатайгаар ябуулха байна» («Правда»).

„Педагогическа уншалганууд"

РСФСР-эй педагогическа наукануудай Академиин Президиум хадаа бүлэ дотор ба һургуулида үхибүүдые хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта зорюулагдаһан «педагогическа уншалгануудые» мартын 27-һоо 31 хүрэтэр эмхидхэхэ гэжэ шиидэбэ. Багшанар, педагогууд, һургуулинуудай директорнүүд, пионервожатанууд, түрэлхид, педагогическа науканuудай Академиин институдай научна сотрудникууд ба РСФСР-эй гэгээрэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэд тэдэ уншалганuудта хабаадаха байна.

Урда урдын жэлнүүдэйхиһээ ялгаань юуб гэхэдэ, энэ хэмжээ ябуулгын үмэнэ, Свердловск, Новосибирск, Куйбышев, Саратов, Ярославль, Орёл ба бусад городуудта «областной педагогическа уншалганууд» боложо үнгэрһэн байна. Эдэ уншалгануудай ашаар Российска Федерациин 50 областьнуудһаа ба 11 союзна республиканuудһаа Академиин нэрэ дээрэ 1400 гаран элидхэлнүүд ороо.

Һургуулинуудта, хүүгэдэй байшангуудта, хүүгэдэй садуудта ба бусад газарнуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын ажалай асуудалнуудаар 300 гаран элидхэлнүүдые «педагогическа уншалганууд» дээрэ соносохоор хараалагдана.

Һайн зохёолнууд мүнгэн шангууд ба магтаалай грамотануудаар тэмдэглэгдэхэ.

Уншалгын байшангуудые даагша Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ элидхэл хэбэ

ПЕТРОЗАВОДСК, мартын 21. (ТАСС). Улитино-Новинка гэжэ нэрэтэхэн деревнидэ культурна байдалай центрынь уншалгын байшан болоно. Эндэ колхозникууд һурадаг, лекци соносодог, кинофильмнүүд ба спектакльнуудые харадаг байна. Эндэ уншалгын конференцинүүд эмхидхэгдэнэ. Уншалгын байшангай дэргэдэ олон кружогууд байгуулагдаа, кружогууд хүдэлмэрилнэ.

Хүдөөгэй интеллигенци — багша, фельдшер, счетовод ба бусад хадаа уншалгын байшангай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Карело-Финскэ ССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа Новинска уншалгын байшангые даагша Л. И. Ребязинай элидхэлые соносоһон ба энэ түрүү уншалгын байшангай дүй дуршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэнь шухала гэжэ мэдэрбэ.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД!

Үндэр ургасын түлөө тэмсэл мүнөөнһөө эхилнэ

Тарилгада бэлэдхэлээ шамдуулха, колхоз ба МТС-үүдэй хоорондо договорнуудые батала гээшэ мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго мүн

☆

Гражданска авиаци үргэнөөр хэрэглэгдэнэ

КИРОВОГРАД. Областиин колхозууд намарай пар элдүүрилхэ түсэбөө үнгэрһэн жэлэйхиһээ 2 неделя урид дүүргэбэ. Нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэ талмай дээрэ үнгэрһэн жэлэйхиһээ нэгэ хахад дахин үлүү ехээр гаргагдаа. Каменскэ, Александровско, Златопольско ба бусад районуудта энэ хүдэлмэридэ гражданска авиаци үргэнөөр хэрэглэгдээ.

Үргэнөөр танилсажа байна

ДМИТРОВ (Московско область) мартын 18. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, хабарай тарилгада колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые зүбшэн хэлсэбэ.

Партиин городской комитет хадаа парти ба правительствын тогтоолые колхозникуудта тайлбарилан танилсуулхын тула 150 эдэбхитэдые районой колхозуудта эльгээгээ.

Үргэлжэдөө сортовой тарилгада орохонь

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Гармаевай хүтэлбэрилдэг Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Бичура) тарянажалай бүхы бригаданууд үшөө намар байхада хабарай тарилгада бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ даалгабари абажа, тэрээнтэй һайса танилсаһан байгаа. Тиин, үрһэ хааха, сэбэрлэхэ, хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хүдэлмэринүүд түсэбэй ёһоор ябуулагдана.

Мартын түрүүшын хахадта тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы машина зэмсэгүүдынь заһабарилагдаа. Мүнөө 50 плуг, 4 сеялкэ ба бусад олон машинанууд поли дээрэ хэзээгүй гаргагдахаар бэлэн болонхой. Мүн үрһэ зөөхэ тэргэ, хоорпо мэтэнүүд бүрин түхеэрэгдөө. Гадна, 150 мэшээг бэлэдхэһэн байна.

Хүдэлмэришэ моридынь амаруулагдажа, һайн тэжээл дээрэ табигданхай. Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд һайнаар үнгэргэгдэжэ байна.

Хабарай тарилгада бардам хүрэхэ үрһэ хаанхай. Энэнь үргэлжэлөө сортовой тарилгада оролгые хангаха байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолдо харюу болгон энэ артелиинхид 1950 ондо га бүриһөө 90—100 пүүдһээ бага бэшэ ургаса хуряаха уялга абаба.

А. Шулунов.

☆ ☆

Тарилгаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахабди

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые баяр баясхалантайгаар угтажа, бүрин һайшааһан Хориин аймагай «Победа» колхозой гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаба. Нефед Мартыновай хүтэлбэрилдэг тарянажалай нэгэдэхи бригада га бүриһөө 180 — 210 пүүд хүрэтэр ургаса хуряаха зорилго табиба. Тиихын тулада тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахабди гэжэ бригадын гэшүүд нэгэн һаналтайгаар мэдүүлээ.

Тус колхозой тарилгада бэлэдхэлэйнь ябасые хаража үзэхэдэ, һүүлэй үедэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. 2179 центнер үрһэ хаагаа. Эдеэ хоолой гол культура болохо шэниисэ ба хара тарянай үрһые академик Лысенкын методээр агаараар дулаасуулжа һайжаруулһан ба тарилгын кондицида хүргэһэн байха юм.

32 плуг, 6 сеялкэ, 6 борной заһабарилжа, тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүдээ бүрин түгэсөөр бэлэдхэһэн байна. Поли дээрэ 5248 шарга наг шэбхэ гаргагдаа. Мүнөө үедэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые суглуулха хүдэлмэреэ улам шангадхаба.

Һаяар бүхы мори унаагаа амаруулжа, һайн тэжээл дээрэ табихань.

Мүнөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолтой танилсаад байхадаа, энэ артелиин бүхы бригаданууд тарилгада бэлэдхэлэйнгээ хүдэлмэринүүдые үшөө дахин нарин нигтаар шалгажа үзэжэ, тиин дутуунуудай байбал тэрэниие дары усадхаха хэмжээнүүдые абаха гэжэ шиидэһэн байна.

Б. Намжилон.

Баян ургасын түлөө

Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ һайшааһан Курумканай аймагай «Красный пахарь» артелиин гэшүүд 1950 ондо үндэр баян ургаса хуряахабди гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдүүлээд, бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсобо. Элэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ дүүрэн арга боломжотой.

Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһэ хаажа, кондицида хүргөө. Хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые үни хада дүүргэһэн байна. Мүн полевой хүдэлмэриин үедэ мори унаада эдюулхэ үбһэ тэжээлээ зөөжэ, стандаа абаашанхай.

Поли дээрэ 1200 шарга наг шэбхэ гаргагдаһан, 21 центнер шубуунай аргал, 18 центнер үнэһэн суглуулагдаһан байна. Агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ хүдэлмэри һаянай үшөө ехэ эршэтэйгээр ябуулагдана.

Е. Цыренова.

Тоног зэмсэгүүднай бэлэн

Мүнөө жэлэй хабарай тарилга урдынхиһаа улам түргэнөөр, агротехническэ үндэр шанартайгаар үнгэргэгдэхэ байһаниинь мэдээжэ. Ушарынь хадаа тарилгын бүхы талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряахын түлөө патриотическа хүдэлөөн республика дотор хүсэтэйгөөр дэлгэрһэн байна.

Манай колхоз бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһонһоо хойшо тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрине нилээд түргэдхөө. Хүрэнгын таряа сэбэрлэлгэ, плуг, борной болон сеялкэнүүдэй заһабарилга дүүрүүтэйхэн байна. Би тоног зэмсэгүүдэй заһабарилгые сүм дүүргээб. Манай тарянажалай бригадын 40 хомут, 60 постромко болон хазаар, жолооһоо эхилээд булта бэлэн болонхой.

Колхозой тоног заһабарилагшаар хүдэлмэрилхэ гээшэ хүндэтэй ба харюусалгатай ажал мүн. Юуб гэхэдэ, мори унаада тоног зэмсэгүүдые тааруулжа бэлэдхэхэ ябадал тон шухала байна. Хэрбээ тоног зэмсэгүүдэй тааруугүй байбал, мүр ба нюргаяа холожо, морид хүдэлмэрилжэ шадахаяа болидог гээшэ. Тиихэлээр колхозой ажалда һаад түбэг ушарха болоно бшуу.

Тоног зэмсэг заһабарилхадаа имагтал эрхим шанар сахиха шухала. Тиихэдэ хомууд тоногууд үни удаан хэрэглэгдэхэһээ гадна, мори унаада тааруу зохид байха болоно. Би шанарай түлөө саг үргэлжэ тэмсэжэ, бригадынгаа тоног зэмсэгүүдые эрхимээр бэлэдхээб.

Д. Будаев,
Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол» колхозой тарянажалай хоёрдохи бригадын тоног заһабарилагша.

☆

Үдын МТС тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, республика дотороо түрүү һууринуудай нэгые дүрбэдэхи жэлээ барижа ябана. Мүнөө МТС-эй коллектив тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые аяар декабрь һара соо дүүргэжэ, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ түгэс бэлэдхэлтэй болонхой.

МТС-эй трактористнууд парти ба правительствын шэнэ тогтоолдо харюу болгон, байгша ондо үргэн талмай дээрэһээ үндэр ургаса хуряахаар зоригжонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд һая абтаһан «АТЗ» гэжэ хүсэтэ тракторнуудые үзэжэ байнад.

М. Минеевэй фото.

XVI Областной партийна конференциин хүндэлэлдэ

Мүрысөөн шэнээр дэлгэрбэ

Ленинэй орденто парвозо-вагонно заводой кузнечнэ цехын коллектив XVI-дахи Областной партийна конференциин хүндэлэлдэ завод соогоо түрүүлэн стахановска вахтада жагсаба. Мүн тус коллектив Майн 1-нэй һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөө үүсхэбэ.

Энэ коллектив би байһан арга боломжонуудаа үшөө дахин хаража үзөөд, март һарынгаа программые 103 процент дүүргэн областной партконференциие уттаха гэжэ шиидээ. Уласхоорондын һайндэр —майн 1 хүрэтэр үйлэдбэриингөө бүтээсые 8 процентээр дээшэлүүлэн хахад жэлэйнгээ программые дүүргэхэ, бүтээн гаргаһан продукциингаа үнэ сэн 2 процентээр химдаруулха, тиин 70 тонно металл арбилха гэһэн уялгануудые абажа, заводойнгоо бэшэ цехүүдэй коллективүүдые социалистическэ мүрысөөндэ уряад, стахановска вахтада жагсаа.

Паровозой котел бүтээдэг цехынхид кузнечнэ цехынхидэй уряае хүндэтэйгөөр угтажа, мартынгаа даалгабариие болзорһоонь 7 хоногоор урид дүүргэн, түсэбһөө гадуур «СО» сериин хүсэтэ паровозой 3 котел бүтээн гаргаха ба 2 котёл капитальнаар заһабарилха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ оробо.

Г. Караманов.

Хамсыгаа шуужа оробод

Улан-Удын механизированна шэлэй заводой завкомой һаяхан болоһон пленум XVI Областной партконференциие үйлэдбэриин үндэр бүтээсэтэйгээр угтаха гэһэн шиидхэбэри гаргаһан байгаа.

Заводой цех бүхэнэй коллективүүд тус шиидхэбэриие үйлэдбэриингөө суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахын тула улам дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, стахановска вахтада жагсаа.

Машинно-ванно цехын мастер нүхэр Брун гэгшэ бригадынгаа халаан бүхэнэй нормые 125 процент дүүргэн Областной партийна конференциин нээгдэхэ үдэр —апрелиин нэгэниие угтаха гэһэн уялгаяа үлүүлэн дүүргэнэ. Заводой солото стахановецууд нүхэд Сухобоков, Соловьёва, Дорохова ба бусад тус тустаа ехэнүүд уялгануудые абажа, ажалдаа хамсыгаа шуужа оронхой.

Цым. Цыдыпов.

Бүхы хүсэеэ элсүүлнэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай мал үүсэлэлгын цехын коллектив Областной партийна конференциин нээгдэхэ үдэрые ажалай амжалтаар угтахын тула стахановска вахтада жагсаһаар 2 хонобо.

Эдэнэр бүхы хүсэеэ өлсүүлэн хүдэлмэрилжэ, һарынгаа программые мартын 25 болотор дүүргэхэ гэһэн уялгаяа эрид шууд бэелүүлжэ байна. Цех дотор бригада хоорондын мүрысөөндэ нүхэр Пержаковагай хүтэлбэрилдэг эрхим шанартай продукци гаргадаг бригадынхид шэн зоригто ажалаараа түрүүлэн ябана. Үдэр бүриингөө нормые 150 процент дүүргэдэг байгаа һаа, стахановска вахтада жагсаһанһаа хойшо нормынгоо дүүргэлтые 210 процент хүрэтэр дээшэлүүлбэ.

Мүн өөхэ хэйлүүлдэг цехынхид мартын 31 хүрэтэр апрель һарын даалгабариие дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Шестаков.

В. И. Ленинэй зохёолнуудай хорин долоодохи том

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс — Ленинэй институдаар хэблэлдэ бэлэдхэгдэһэн, В. И. Ленинэй Зохёолнуудай дүрбэдэхи хэблэлэй хорин долоодохи том хэблэгдэжэ гаргагдаба.

Хорин долоодохи том дотор 1918 оной февралиин 21-һээ июлиин 27 хүрэтэрхи үе соо бэшэгдэһэн В. И. Ленинэй зохёолнууд оробо.

Эб найрамдалай түлөө, империалистическэ дайнһаа Советскэ Россиин революционноор гарахын түлөө, Брестскэ эб найрамдалые баталхатай сасуу эхилһэн ами абалгын үдэрнүүдтэ советскэ засагые бэхижүүлхын түлөө ба социалистическэ байгуулалта дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэлэй үедэ парти ба советскэ гүрэниие хүтэлбэрилхэ тушаа Ленинэй ябуулһан ажал-ябуулгыень гэрэлтүүлэн харуулагша элидхэлнүүд, хэлэһэн үгэнүүд ба статьянуудынь тус томдо оруулагданхай.

Троцкиин ба «зүүнэй коммунистнуудай» харлалга гүрдэлгын политикада эсэргүү, үшөө армигүй байһан залуу советскэ республикые баалалтаар дайнда оруулха гэһэн политикада эсэргүү зорюулагдаһан документнүүд энэ том дотор ехэхэн һуури эзэлнэ. Эдэ документнүүдтэнь иимэ статьянууд хабаадана гэбэл: «Революционно фраза тухай», «Эб найрамдал гү, али дайн гү?», «Хүшэр хүндэшье һаа, шухала урок», «Жэрхэмшэгтэй ба бузар муухай», «Бүтөөсэтэй хурьһэн дээрэ», «Серьезно урок ба серьезно харюусалга», мүн тэрэшэлэн партиин VII съезд дээрэ ба Соведүүдэй Онсо удхатай IV съезд дээрэ эб найрамдал тухай асуудалаар хэһэн элидхэлнүүд ба эсэсэй үгэнүүд болоно.

«Зүүнэй» үхибүүн зан тухай ба жэжэбуржуазность тухай» гэһэн зохёол доторнь эб найрамдалай ба дотоодын политикын асуудалнуудаар «зүүнэй коммунистнуудта» эсэргүү хэһэн тэмсэлэй дүнгүүд бүридхэгдэнэ, «галзуурһан жэжэ буржуагай» интересүүдые харуулагшад, «империалистска харлалга гүрдэлгын зэбсэг» гээшэ гэжэ «зүүнэй коммунистнуудта» тодорхойлолго үгтэнэ. Эб найрамдалай хэлсээнүүдые таһалдуулха, немецүүдэй добтолгые һужэрөөхэ ба немецкэ империалистнуудай жада зэбсэгэй туһаламжаар советскэ засагые үгы хэхэ гэһэн зорилготой контрреволюционно заговорто үшөө 1918 ондо Троцкий, Бухарин ба тэдэнэй нүхэсэгшэдэй байһаниинь тэрэ үедэ партида мэдэгдээгүй байгаа.

Социалистическэ байгуулалтада, бүгэдэарадай бүридхэл ба хиналтые эмхидхэлгэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ, шэнэ пролетарска жаяг заршамые хүмүүжүүлгэдэ зорюулжа бэшэгдэһэн зохёолнууд том дотор ехэ һуури эзэлнэ. Эдэ зохёолнуудай тоодо «Советскэ засагай ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн Ленинэй гайхамшагта зохёол оролсоно. Энэ зохёол дотороо Ленин социалистическэ байгуулалтын программа хараална, шэнэ социалистическэ үйлэдбэриин харилсаануудые байгуулха ябадалые харуулна.

«Үлэсхэлэн тухай. Питерскэ хүдэлмэришэдтэ бэшэг», ВЦИК-гэй, хүдэлмэришэн, таряашан ба красноармейскэ депутадуудай Московско Соведэй болон профессиональна союзуудай июниин 4-нэй нэгэдэмэл заседани дээрэ хэгдэһэн «Үлэсхэлэнтэй тэмсэхэ тухай элидхэл» ба бусад хэдэ хэдэн зохёолнууд болбол деревнидэ социалистическэ революциин дэлгэрэн хүгжэжэ байһаниие, нюдарган баяшуулла эсэргүү тэмсэлые, деревниин үгытэйшүүлдэ туһаламжа эмхидхэлгые ба эдеэ хоолой диктатура тогтоолгые харуулна.

Ленинэй хэдэн олон үгэ хэлэлгэнүүд ба выступленинүүд дотоодын болон гадаадын контрреволюцида эсэргүү хэһэн тэмсэлдэ, советскэ республикые хамгаалха ябадалые эмхидхэлгэдэ зорюулагданхай юм. Эдэ документнүүдэй тоодо: июниин 21-лэ «Сокольническо клубта болоһон митинг дээрэ хэлэһэн үгэ», июниин 28-да «Симоновскэ» подрайондо болоһон митинг дээрэ хэлэһэн үгэ», «Зүүнэй эсернүүдэй» восстани хэһэн тушаа «ВЦИК-гэй Известинүүдэй» хүдэлмэрилэгшэтэй хэһэн хөөрэлдөөн», июлиин 23-да «Заводской комитедүүдэй Московско губернскэ конференци дээрэ хэһэн элидхэл» ба бусад оролсоно.

В. И. Ленинэй Зохёолнууд дотор түрүүшынхеэ хэблэгдэһэн 17 шэнэ документнүүд хорин долоодохи томдо оруулагдаа. Эдэ документнүүдэй олонхинь хадаа немецкэ империалистнуудай добтолгын үдэрнүүдтэ, гадаадын сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай эхиндэ республикаяа хамгаалха ябадалые эмхидхэхэ тушаа Ленинэй хэһэн ажал-ябуулгые тодорхойлон харуулна. Тэдэнэр гэхэдэ: «Социалистическэ эхэ оромнай аюулда байна!» гэһэн декрет, немецүүдтэй хэгдэжэ байгаа эб найрамдалай хэлсээнүүдэй таһаржа магад ушартай дашарамдуулан хамгаалга эмхидхэхэ шухала тухай «Бүхы Совдепудта эльгээгдэхэ приказай проект», Владивостогто десантые Японийн буулгаһан тушаа «Владивостокско Соведтэ эльгээһэн директивэнүүд» болоно.

Шэнэ документнүүдэй бүлэгтэ иимэнүүд документнүүд хабаадана: германска посол Мирбахые алаһан тушаа ба «зүүнэй» эсеровскэ мятеж тушаа «И. В. Сталинтай телеграммануудаар андалдаан», Петроградай ба Москвагай эдеэ хоолой талаар хүндэ хүшэр байдал тухай «Сэхэ проводоор И. В. Сталинтай хөөрэлдөөн», «Россиин урда зүгтэ эдеэ хоолой хэрэгэй хүтэлбэрилэгшөөр И. В. Сталиниие томилолго» ба «И. В. Сталинда эльгээһэн телеграмма». Эдэ документнүүд хадаа В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой хани барисаатай байһые, советскэ республикын тогтожо байһанай эгээн хүндэ бэрхэтэй үедэ тэрэниие хамгаалха ябадалые эмхидхэхэ тушаа тэдэнэй сугтаа ябуулһан ажал-ябуулгые тодолон харуулна.

Петроградска хүдэлмэришэдые фронт эльгээхэ ябадалые һаатуулжа байһан ба энээгээрээ ороной хамгаалга эмхидхэхэ хэрэгые таһалдуулһан Зиновьевой эмхи журам алдуулха гэһэн, гүрэндэ харша зан абариень зохёолнууд дотор түрүүшынхеэ хэблэгдэһэн, Зиновьевто, Лашевичтэ ба Стасовада гэһэн бэшэг соогоо, мүн тэрэшэлэн «Петроград. Смольный. Зиновьевто. Сэхэ проводоор» гэһэн записка соогоо Ленин элиршэлэн бута сохино.

Социалистическэ Академи байгуулха тухай хоёр документ: революционно трибуналнууд тухай хоёр документ — «Юстициин Комиссариадай коллегиин гэшүүдтэ» ба «Совнаркомой тогтоолой проект»; эдишэ абаһанай түлөө зээлэхэн шиидхэбэридэ эсэргүү буруушаалтатайгаар «РКП-гэй ЦК-да» эльгээһэн бэшэг; «Ажахын ба илангаяа банкова политикын үндэһэн положенинүүд»; «Эдеэ хоолой отрядууд тухай» — июниин 20-до Москвагай хүдэлмэришэнэй суглаанууд дээрэ хэлэһэн үгэ — эдэ документнүүд В. И. Ленинэй Зохёолнууд дотор түрүүшынхеэ оруулагдаба.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудта шэнээр оруулагдаһан документнүүдэй дунда 1918 оной майн 11-дэ бэшэгдэһэн «Крымые эзэмдэн абалгада эсэргүүсэн германска правительствода эльгээһэн буруушаалта» түрүүшынхеэ хэблэгдэбэ.

Хүүгэдэй номуудай недели соо

Һурагшадай хабарай амаралтын үедэ үнгэргэгдэхэ, хүүгэдэй номуудай недели соо Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта тус неделидэ зорюулагдаһан литературна утренник эмхидхэгдэхэнь. Энда ном тухай темэтэй лекци уншагдаха ба Бурят-Монголой уранзохёолшодой, мүн эдир уншагшадай выступленинүүд болохо юм.

Удаань уранһайханай концерт харуулагдаха байна.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ИЛЬИЧЫН ЛАМПОЧКАНУУД ЯЛАРБА

Кондын сомоной «Коминтерн» колхоз 35 киловатт хүсэтэй электростанци барижа дүүргэбэ. Тус станциин хүсөөр колхозой центр, һургуули, клуб Ильичын лампочкануудаар гэрэлтүүлэгдэнэ. Тэрэшэлэн пилорама, тээрмэ хүдэлгэгдэхэ юм.

37 ХУРЬГА НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ АБАБА

Үльдэргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон нүхэр Цыренов даажа байһан 357 эхэ хониһоо 424 хурьга абажа, тобир тарганаар ондо оруулһан байгаа. Энээнэйнгээ түлөө 37 толгой хурьга нэмэлтэ түлбэри болгон абаба. Мүн ямаашан нүхэр Цыжипов 10 ямаа нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

ҺУРАГШАДТА ЗОРЮУЛҺАН ЛЕКЦИ

Аймагай пионернүүдэй байшан соо ВЛКСМ-эй ЦК-гэй штатнабэшэ лектор нүхэр Попов «Байгаалиин үзэгдэлнүүд» гэһэн темээр ахалагша классуудай һурагшадта лекци уншаба.

Энэ лекцииень һурагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнаба.

САНЫН УРИЛДААН

Дунда һургуулиин һурагшадай санын урилдаан болобо. Урилдаанай дүнгөөр, 9-дэхи классай һурагша Г. Бебородов 10 километр талые 46 минута соо гаталжа, нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Хоёрдохи ба гурбадахи һууринуудые һурагшад В. Барнаков ба Д. Виноградов гэгшэд эзэлээ. Басагадай дундаһаа 3 километрын урилдаанда 9-дэхи классай һурагша Л. Гармаева илаа.

900 ГАРАН УНШАГШАД

Аймагай библиотекэ (даагшань нүхэр А. Петрова) уншагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энээнэйнгээ ашаар уншагшадайнгаа тоо улам олошоруулна. Мүнөө тус библиотекэдэ 900 гаран уншагшад тоологдоно.

Ц. Дандаров.

КОМСОМОЛЕЦУУД ОЛОШОРНО

Кяхтын бурят долоон жэлэй һургуулиин комсомольско эхин организациин һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь ашаар комсомолецуудайнь тоо олошорно. 1949—1950 онуудай һуралсалай жэлэй эхиндэ тус һургуулиин комсомольско эхин организацида оройдоол 8 комсомолецууд байгаа һаа, мүнөө 25 комсомолецууд тоологдоно.

Д. Хандажапов.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэһэн байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ.

Ленинградска Гүрэнэй музыкальна комедиин театрын коллектив;

Вильнюсска ородой драматическа театрын коллектив;

Дагестанска АССР-эй, Стальскиин нэрэмжэтэ гүрэнэй лезгинскэ национальна театрын коллектив;

Джамбулай нэрэмжэтэ Казахска Гүрэнэй филармониин коллектив;

Гоголиин нэрэмжэтэ Полтавска театрын коллектив;

Гадаадын хэлэнүүдэй Минскэ гүрэнэй педагогическа институдай студентнүүд, научна ба захиргаанай-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

СССР-эй наукануудай Академиин Б. Л. Комаровай нэрэмжэтэ Ботаническа институдай сотруднигуудай коллектив;

Тираспольско гүрэнэй багшанарай институдай студентнүүд, багшанарай коллектив;

Ленинабадска эхэнэр багшанарай институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ, Ажалай Улаан Тугай орденто Томско политехническэ институдай эрдэмтэдэй Совет;

Тамбовско областиин уранзураашадай товарищество;

Баку город, Азербайджанска театральна общество;

Архангельска драматическа Ехэ театрын коллектив;

Харьковска областиин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком;

Молдавска ССР-эй советскэ уранзураашадай Союз;

Сталинска областиин металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай Обком;

Украинска ССР-эй Гүрэнэй дуун ба танцын ансамблиин коллектив;

Саратовска областиин, Красно-Звезденскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Киргизскэ ССР-эй, Кзыл-Аскерска районой Фрунзын нэрэмжэтэ племсовхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдэй коллектив;

Ворошиловградска областиин Лозно-Александровско районой, «Парижская коммуна» гэжэ колхозой колхознигууд;

Алтайска хизаарай, Ключевска районой, Партизанска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Горьковско областиин, Бутурлинска МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Тюменскэ областиин «Заготзерно» конторын ба бэлэдхэлэй пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ульяновска областиин Языковска совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Латвийска ССР-эй, Даугавпилсска уездын Чапаевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Азербайджанска ССР-эй, Сиазанска районой Октябрьска революциин нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Нахичеванска АССР-эй, Ордубадска районой, Багировай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Тюменьскэ областиин Заготзерногой Казанска пунктын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Волынска областиин, Олыкска районой, Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Алтайска хизаарай, Белоглазовска районой, «Красный Чарыш» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Боровско районой «Профинтерн» колхозой колхознигууд;

Саратовска областиин, Советскэ районой «Благодатная» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэ[н]

Сталинградска областиин, Стахановска МТС-эй хүдэлмэришэд, тракторис[т]нууд ба комбайнернууд;

Ростовско областиин, Дубровско районой, «Ленинский путь» гэжэ колхозой колхознигууд;

Ферганска областиин, Бувайдинска районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Казахска ССР-эй наукануудай Академиин химическэ наукануудай институдай коллективэй суглаан;

Азербайджанска ССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын туберкулезой научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ Джалал-Абадска гүрэнэй багшанарай институдай студентнүүд, багшанар ба албахаагшад;

Уфимска нефтяной институдай студентнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Чистопольско часай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ Белорусска гүрэнэй арадай ажахын институдай студентнүүд, научна ба захиргаанай-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Ростов-на-Дону гүрэнэй педагогическа ба багшанарай институдай профессорско-багшанарай состав, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Украинска ССР-эй наукануудай Академиин Президиумэй юбилейнэ сесси[н] суглаан;

Грузиин советскэ уранзохёолшодой Союз;

П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ Киевскэ гүрэнэй консерваториин коллектив;

Минскэ областиин Борисовско ородой педагогическа училишиин багшанар ба һурагшадай коллектив;

Кишиневскэ тоһобүлэлгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын Харьковска механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Новосибирск городой кинокопировальна № 1 фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Труд» гэжэ Новосибирскэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Рижскэ форфорово заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Барнаул городой, Ленинэй орденто транспортна машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Красный двигатель» гэжэ Новороссийска заводой хүдэлмэришэд, инженерно-технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Саратовска областиин «коммунист» гэжэ Марксовско дизель-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ровенскэ областиин, Рокитновско [...] лэй заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Вологодско улһанай комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба технигүүдэй коллектив;

Роза Люксембургын нэрэмжэтэ Од[есска] гүрэнэй механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Харьковско трактор-хабсаруулгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

«Ильич» гэжэ Ленинградска абразивна заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Горьковско подшипниково-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гара[хa])

Эхин партийна организацинуудые үдэр бүри ба үсэд даамгайгаар бэхижүүлхэ

(Бичурын аймагай VII партийна конференциһээ)

ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Попов тоосоото элидхэл соогоо аймагай партийна организацида партийно-политическэ ба партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин һайжарһаниие харуулһан хэдэ хэдэн жэшээнүүдые хэлэбэ. Мүн тэрэ дороо энэ хүдэлмэридэмнай үшөө ехэнүүд дутагдалнууд бии юм гэжэ мэдэрбэ. Нилээд олон эхин партийна организацинуудта идейно-политическэ ажабайдал ба эмхидхэлэй ажал-хүдэлмэри доодо хэмжээндэ байһаар. Партийна суглаагаа муу бэлэдхэлтэйгээр, үсөөн үнгэргэдэг, тэрээниие большевистскэ хүмүүжүүлгын һургуули болгоогүй тиимэ эхин парторганизацинууд үшөөл бии. Дзержинскиин ба Куренковой нэрэмжэтэ колхозуудай, Мало-Куналейскэ МТС-эй эхин парторганизацинууд заримандаа суглаанууд дээрээ хэлсэһэн асуудалнууд тушаагаа ямаршье тогтоол гаргадаггүй байгаа. Тиимэ болохоло тус суглаанууд коммунистнуудай урда тодорхой зорилгонуудые табингүйгөөр дэмы хооһоор үнгэрдэг байһаниинь ойлгостой. Зарим эхин партийна организацинууд ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэриие хинан шалгаха эрхээ эдлэдэггүй, ажахын хэрэгүүдые гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй, артельнэ ажахын бүхы һалбариие шэнжэлэн харадаггүй, тиимэ дээрэһээ колхозой хүгжэлтэдэ ёһотой һайн нүлөөлэлгэ үзүүлдэггүй байха юм.

Нүхэр Попов эдэ баримтануудһаа дооро дурсагдагша тобшолол хэһэн байна гэбэл: партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин дутагдалтай байһан дээрэһээ аймагай ажахы ба культурын зарим һалбаринуудай хүгжэлтэ гээгдэлдэ ороһон байна, тиимэһээ энэ хүдэлмэриие дээшэлүүлэн табиха, гээшэ партийна организациин шухалын шухала зорилго мүн. Нүхэр Поповой энэ тобшололынь зүб байна.

Хэдэ хэдэн эхин партийна организацинуудай, илангаяа колхозно организацинуудай үүргэнь яахадаа тиигэжэ доошолуулагдаһан байнаб гэжэ элидхэл соо багаар хэлэгдээ. Гэхэтэй хамта, эгээл энэ хадаа партийна дотоодын хүдэлмэридэ байһан ехэнүүд дутагдалнуудай гол шалтагааниинь байха юм.

Элидхэл соо багаар хэлэгдэһэн энэ дутагдалые конференциин делегадууд заһаһан байгаа. Тэдэ хадаа хэдэ хэдэн эхин парторганизацинуудай хангалтагүй хүдэлмэриин түлөө эгээл түрүүн партиин айком өөрөө гэмтэй юм гэжэ баримталан харуулба.

— Манай эхин парторганизациие муугаар хүдэлнэ гээд айкомой пленум бүхэн дээрэ, партийна активай суглаан бүхэн дээрэ шүүмжэлдэг — гэжэ «Ленинский путь» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Григорьев хэлэбэ. — Энэшье болложо байгаа партийна конференци дээрэ баһал манай организациие шүүмжэлээ. Тиигээд, энэ партийна организациин хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада партиин айком ямар хэмжээ абаһан байнаб? Сэхэ руунь хэлэхэдэ, ямаршье хэмжээ абаагүй. Айкомой хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэниинишье манай тиишэ ошожо, эхин парторганизациин муугаар хүдэлмэрилжэ байһанай шалтагааниие элирхэйлжэ, ажал хүдэлмэреэ заһахадань туһалха һэдэлгэ гаргаагүй. Парторганизациин секретариин тоосоон партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ нэгэшье удаа хэлсэгдээгүй. Манай эхин парторганизациин секретарь хадаа эрдэмээр бага хүн юм, партийна хүдэлмэриие мэдэдэггүй, тэрээниие һургаха, бодото туһаламжа үзүүлжэ байха хэрэгтэй аад лэ, тиимэ юумэ хэгдэнэгүй.

Мүн бэшэшье делегадууд үгэ хэлэхэдээ, тон иимээр хэлэһэн байнад. Лаговскиин нэрэмжэтэ колхозой эхин партийна организациин секретарь нүхэр Бутаков иигэжэ хэлээ: 1949 он соо манай колхоздо партиин айкомой инструктор гансахан удаа ерэһэн аад лэ, нэгэ коммунистын персональна хэрэг тушаа материалнуудые шалгаад ябашоо һэн. Партийна хүдэлмэриие табиха талаар бодото туһаламжые тэрэ инструктор эхин парторганизацида үзүүлөөгүй.

Партиин айком хадаа ажахын-политическэ кампанинуудые үнгэргэлгэдэ эхин партийна организацинуудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхын оронда, харин колхозуудта өөрынгөө түлөөлэгшэдые олоор гаргаад байбал дээрэ ха гэжэ тоолодог байгаа, тиигээд тэдэ түлөөлэгшэдынь өөһэдынгөө урдахи даалгабариие ноёрхохо, захирха аргаар дүүргэдэг байгаа гэжэ «Борец Октября» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Фомин хэлэбэ. Партиин айком иигэжэ эхин партийна организацинуудһаа гадуур колхозуудые хүтэлбэрилдэг, эхин парторганизацинуудта түшаглэдэггүй байба гэбэ.

Коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ байгаа ехэнүүд дутагдалнуудые гэршэлһэн хэдэ хэдэн жэшээнүүдые делегадууд нүхэд Гармаев, Петров, Колодин ба бусад өөһэдынгөө үгэнүүд дотор тэмдэглэбэ. Коммунистнууд өөһэдынгөө идейно-политическэ хэмжээе ямараар дээшэлүүлжэ байнаб гэжэ зарим партийна организацинуудта шалгадаггүй, коммунист бүхэнэй урда үндэр ехэ эрилтэ табигдадаггүй байна.

ВКП(б)-гэй айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагай ажал-хүдэлмэри конференци дээрэ ехэ шүүмжэлэлдэ ороо.

Эхин парторганизацинуудай секретарьнуудтай семинарнууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Тиигээд тэдэ семинарнууд хүсэд һайнаар бэлэдхэгдэдэггүй, семинарнууд дээрэ теоретическэ лекцинүүдые уншалга эрдэм бэлэдхэл багатай лекторнүүдтэ даалгагдадаг. Семинарнууд дээрэ партийна хүдэлмэриин һайн дүй дүршэл ниитэлэгдэдэггүй. Эдэ бүхыдөө юунэй тухай гэршэлнэб гэхэдэ, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг семинарнуудые үнгэргэлгэдэ ёһо тэдыгөөр хандадаг байбашьень, партиин айкомой бюро даалгагдаһан хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандахые тус таһагай хүдэлмэрилэгшэдһөө эрилдэггүй байгаа гэжэ гэршэлнэ.

Эхин партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула тэдээнэй тоосоое партиин айкомой бюро дээрэ хэлсэхэ гээшэ ехэ удхашанартай байгаа. Гэбэшье, Бичурын айком хадаа эхин парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ һайжаруулха энэ аргые тон багаар хэрэглэнэ. 1949 оной турша соо айкомой бюро болбол эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай тоосоое оройдоо 4 удаа хэлсэһэн байгаа.

Хэрбээ партиин айком бүхы эхин партийна организацинуудые бэхижүүлхын түлөө үдэр бүри үсэд шангаар үнэхөөрөө оролдоо һаань, аймагай парторганизацида партийна дотоодын ба партийно-политическэ хүдэлмэри бүхыдөө һураггүй һайн байха һэн. Тиимэ туладань конференци болбол эхин парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ үндэһөөрнь һайжаруулха гэһэн эрилтые өөрынгөө тогтоол дотор ВКП(б)-гэй айкомой урда табиба.

* * *

Айкомой тоосоото элидхэл тушаа конференциин делегадууд үгэ хэлэхэдээ, партийна организациин ажал хүдэлмэриин алибүхы тала тухайда хэлэһэн, ажахын ба культурна байгуулалтын элдэб асуудалнуудые табиһан байгаа. Аймагай партийна, советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэридэхи ба хүтэлбэридэхи дутагдалнуудые шүүмжэлхэдээ конференцидэ хабаадагшад болбол тэдэ дутагдалнуудые хайшан гэжэ түргөөр усадхахаб, хайшан гэжэ хүдэлмэреэ һайжаруулхаб гэжэ хэлэһэн байна. Үгэ хэлэгшэд булта даа ажахы ба культурын гол һалбаринуудые дам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ талаар аймагай урда байһан ехэнүүд зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ ёһотойбди гэжэ тэмдэглэбэ.

Бичурын аймагай эрэтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ ба үнгэргэхын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэниинь, өөһэд дээрээ хэдэ хэд[эн] ехэнүүд уялгануудые даажа аб[а]һаниинь мэдээжэ. Тиигээд аймаг[ай] зарим колхозууд ба МТС-үүд бо[л]бол хабарай тарилгада бэлэдх[элэй] талаар абаһан уялгануудаа мү[нөө] болотор хангалтагүйгөөр дүүрг[эжэ] байһанай тухай, мүрысөөн зар[им] газарта ёһо тэдыгээр ябуулагд[а]жа байһанай тухай, абаһан уя[л]гануудай дүүргэлтэ һайнаар ша[л]гагдадаггүй байһанай тухай кон[]ференциин хэдэн олон делегаду[уд] хэлэбэд.

Конференциин баталан абаһа[н] шиидхэбэри дотор делегадууд[ай] шүүмжэлэл ба тэдээнэй оруулһа[н] дурадхалнууд бэшэгдээ. Тэ[рэ] шиидхэбэри дотор ажахын [гол] һалбаринуудай түргэн хүгжэлт[э], культурын дээшэлэлтые ханга[ха] зорилгонууд, мүн эдэ зорилгон[уу]дые амжалтатайгаар шиидхэхэ [гол] эрхэ байдал — бүхы парти[йна] эмхидхэлэй ба партийно-полити[]ческэ хүдэлмэриие шангадха[ха] хэмжээнүүд хараалагдаһан ба[й]ха юм. Эхин партийна органи[за]цинуудые хүтэлбэрилхэ арга ме[то]дээ һайжаруулха, ажахын ба со[]ветскэ органуудые хүтэлбэрил[хэ] хэмжээе дээшэлүүлхэ гэжэ кон[фе]ренци болбол айкомһоо эриба.

Конференци хадаа ВКП(б)-[гэй] айкомой шэнэ составые, шал[га]тын комиссиие һунгаба.

Конференцидэ хабаадагшад [нү]хэр Сталинда эльгээгдэхэ а[мар]шалгын телеграммые тон эдэб[хи]тэйгээр баталан абаба.

* * *

ВКП(б)-гэй айкомой шэ[нээр] һунгагдаһан составай эмхидха[лай] пленум дээрэ айкомой нэг[эдэхи] секретаряар нүхэр А. И. П[опов], айкомой секретарьнуудаар [нүхэд] Пруткоглядова ба Гармаев г[эгшэд] һунгагдаба. ВКП(б)-гэй айко[мой] таһагуудые даагшад ба айм[агай] газетын редактор баталагдаба.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

Наука ба ухаалан зохёолгын талаар онсо гайхамшагта хүдэлмэринүүдэй түлөө 1949 оной Сталинска шангуудые олгохо тухай*)

Онсо гайхамшаг научна хүдэлмэринүүдэй, онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэридэхи хүдэлмэриин методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө 1949 оной Сталинска шангуудые олгохо гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тогтообо.

II.

Онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэриин хүдэлмэриин методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө Сталинска шангуудые олгохо гэбэл:

50.000 ТҮХЭРИГЭЙ ХЭМЖЭЭТЭЙ ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ШАНГУУДЫЕ

13. Яков Иванович **Балбачанда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ. СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын барилгын талаар техническэ Управлениин начальнигта, Александр Федорович **Чугуновто**, мүн тэрэ министерствын инженертэ, Пантелеймон Романович **Посевиндэ**, мүн тэрэ министерствын барилгын талаар техническэ Управлениин ахалагша инженертэ, Иван Павлович **Һалашовта**, хадын хэрэгсэл түхеэрэлтын Кузнецкэ машина бүтээлгын заводой главна инженертэ, Григорий Владимирович **Мацилевскидэ**, Донбасстахи «Центральная-Заводская» шахтын барилгын начальнигта, Иван Климович **Гурскида**, Донбасстахи «Мушкетовская-Вертикальная» шахтын малтагшадай бригадирта, Зиновий Григорьевич **Липкиндэ**, «Кизелшахтстрой» трестын заһабарилгын-механическа заводой главна инженертэ, Яков Корнеевич **Чунсеевтэ**, Главкузбассшахтстройн начальнигта, Павел Владимирович **Кузнецовто**, «Сталиншахта һэргээн бодхоолго» трестын хүтэлбэрилэгшэдэ,—шахтын, нүхэнүүдые сэлмэ руунь малталгада хэрэглэгдэхэ ашаа зөөлгын машиные бии болгоһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө.

14. Александр Сергеевич **Барновто**, инженер-подполковнигто, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Алексей Иванович **Маралёвто**, профессортэ, Евгений Павлович **Михеевтэ**, Михаил Константинович **Степановта**, Абрам Львович **Энглиндэ**, научна сотруднигуудта, — сэрэгэй хэрэгсэлэй талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

15. Сергей Александрович **Батраковто**, Липецкэ тракторна заводой токарьто, Андрей Яковлевич **Белоусовта**, Сталинградска тракторна заводой кузнецтэ, Нина Александровна **Васильевада**, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Московско автозаводой литейнэ цехын стерженщицидэ, Андрей Прохорович **Загорныда**, В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автозаводой түмэршэ дархашуулай бригадирта, Михаил Павлович **Луковниковто**, мүн тэрэ заводой шудхалгын цехын хайлуулгын участогай начальнигта,—ажалай шэнэ стахановска методүүдые үйлэдбэридэ үргэн ехээр бэелүүлһэнэй түлөө.

16. Федор Трофимович **Беленицындэ**, загаһашан-стахановецтэ, Астраханска областиин, Марфинска районой «Ленинские всходы» колхозой гэшүүндэ,—Хойто Каспида губшуураар загаһа барилгые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө ба зургаан жэл соо загаһа ехээр бариһанай түлөө.

17. Иван Тимофеевич **Беловто**, «Красный пролетарий» заводой ахалагша мастерта, Василий Иванович **Васильевта**, «Калибр» заводой механическа цехын участогай начальнигта, Андрей Николаевич **Гончаровта**, Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ станкозаводой ахалагша мастерта, Григорий Селиванович **Нежевенкодэ**, радиальна станогуудай Одесскэ заводой токарьто, Виктор Филиппович **Шушаринда**, «Красный пролетарий» заводой токарьто, Татьяна Петровна Ячменевада, мүн тэрэ заводой токарьто, Дмитрий Михайлович **Макеевтэ**, хүндэ станок бүтээлгын заводой фрезеровшигто, Иван Филиппович **Подвеськодэ**, В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Харьковска станкозаводой токарьто, Николай Григорьевич **Сафроновто**, фрезернэ станогуудай Горьковско заводой токарьто,—үйлэдбэриин хүдэлмэриин шэнэ хурдан методүүдые үргэнөөр ябуулһанай түлөө.

18. Рафаил Иванович **Берилсвтэ**, хүдэлмэриин хүтэлбрэилэгшэдэ, «Монументскульптура» заводой директортэ, Борис Иванович **Морозовто**, Петр Гаврилович **Семеновто**, мүн тэрэ заводой инженернүүдтэ, Петр Тимофеевич **Чаплыгинда**, мүн тэрэ заводой директорэй орлогшодо, Николай Васильевич **Однораловта**, прикладной ба гоёолтын искусствын Московско институдай лабораториин даагшада,—скульптурые металлаар урлан хэһэндэ хэрэглэгдэхэ гальванопластикын шэнэ технологие зохёоһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө.

19. Василий Михайлович **Бирюковтэ**, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Ленинградска металлическа заводой токарьто, Алексей Александрович **Рябовта**, мүн тэрэ заводой инженертэ, Василий Дмитриевич **Дронкиндо**, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Харьковска турбогенераторна заводой токарьто, Виктор Терентьевич **Пономаревто**, С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ Уральска машина бүтээлгын заводой зуборезчигтэ,—машинын детальнуудые зохёон хэхэ процессые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө, энээнэйнь ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлһэн ба продукциин үнэ сэн доошоһон байна.

20. Николай Васильевич **Богдановта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Игнатий Осипович **Смальчевскидэ**, Владимир Алексеевич **Ерохиндо**, Виктор Николаевич **Воробьевто**, Михаил Адамович **Рублевскидэ**, Борис Иванович **Беловто**, Соломон Ефремович **Сапожниковто**, инженернүүдтэ, Виктор Константинович **Кругта**, инженер-подполковнигто,—буу зэбсэг үйлэдбэрилэн гаргалгые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө.

21. Евгений Яковлевич **Богуславскида**, инженер-подполковнигто, проектын главна конструкторта. Евгений Степанович **Губоннодэ**, Георгий Борисович **Петропавловенида**, Сергей Григорьевич **Пешневтэ**, Петр Андреевич **Тунигта**, научна сотруднигуудта, Керим Алиевич **Керимовтэ**, инженер-капитанда,—шэнэ радиоаппаратура зохёоһоной түлөө.

22. Лазарь Гаврилович **Браудзеда**, Петр Филиппович **Козовецто**, инженернүүдтэ,—сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө

23. Аркадий Яковлевич **Бродскидо**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигта, Василий Романович **Верченкодэ**, Василий Васильевич **Дьяченкодэ**, Ольга Васильевна **Мешковада**, Александр Васильевич **Петровто**, Федор Емельянович **Третьяковто**, институдай научна сотруднигуудта,—дуговой электрошэрээлгын шэнэ методүүдые зохёоһоной ба ашаглаһанай түлөө.

24. Аркадий Михайлович **Брылеевтэ**, түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай лабораториин хүтэлбэрилэгшэдэ, Наум Михайлович **Фонаревто**, мүн тэрэ институдай научна сотруднигта,—горочно автоматическа централизаци бии болгоһоной түлөө.

25. Петр Степанович **Бунаевта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Михаил Яковлевич **Брюховтэ**, Павел Иванович **Гуринда**, Петр Петрович **Крутевта**, Василий Михайлович **Мошкиндэ**, пароходуудай капитануудта, Анатолий Андреевич **Бузынинда**, рулевойдо, Василий Яковлевич **Луцковто**, штурманда, Иван Михайлович **Плехановта**, Владимир Павлович **Сорокиндо**, механигуудта, Георгий Ильич **Охотниковто**, ашаанай Волжско пароходствын инженертэ,—гол мүрэнүүдтэ ябадаг судноннуудые ашаглаха методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө.

26. Петр Васильевич **Бурдуковта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, главна инженертэ, Павел Александрович **Лобановта**, Юрий Кенсоринович **Победоносцевто**, Борис Николаевич **Ранскида**, инженернүүдтэ, Ольга Александровна **Суворовада**, институдай ахалагша научна сотруднигта, Валентина Ивановна **Бибиковада**, Научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотруднигта,—үйлэдбэриин орхидоһонуудһаа шухаг металл гаргаха метод зохёоһоной ба шудалһанай түлөө.

27. Илья Ефимович **Вурштейндэ**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Николай Николаевич **Огневто**, Лев Самойлович **Слонимда**, металл зүһэдэг станогуудай Экспериментальна Научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүдтэ, Дмитрий Евдокимович **Лексановто**, Серпуховско хуурайн заводой инженертэ,—хуурайнуудые хэжэ гаргаха шэнэ технологи зохёоһоной ба промышленностьда оруулһанай түлөө.

28. Николай Саввич **Бутаринда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Казахска ССР-эй наукануудай Академиин экспериментальна биологиин Институдай амитануудай генетикын секторые даагшада, Абдул Газиз Ибраевич **Жандеркиндэ**, мүн тэрэ институдай директорэй орлогшодо, Екатерина Васильевна **Большановада**, Андижан **Исенжуловта**, мүн тэрэ институдай научна сотруднигуудта, Туленды **Каюповта**, Жамал **Манапбаевта**, Казахска ССР-эй наукануудай Академиин Курмектинскэ экспериментальна базын ахалагша хонишодто, Молдакым **Мусралиевта**, Социалистическэ Ажалай Геройдо, Алма-Атинска областиин, Кегеньскэ районой «Кзыл-ту» гэжэ колхозой түрүүлэгшэдэ,—«Казахска архаромеринос» гэжэ нарин нооһото хонидой шэнэ үүлтэрые үдхэһэнэй түлөө.

29. Константин Дмитриевич **Васинда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Константин Иванович **Ивановтэ**, Игнат Васильевич **Усевичтэ**, Марк Давыдович **Фугзанда**, инженернүүдтэ, Лариса Николаевна **Марченкода**, институдай научна сотруднигта, — хадын нэмэл хүдэлмэринүүдые ябуулха методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө.

30. Георгий Александрович **Веданяпинда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автомобильна заводой инженертэ, Петр Иванович **Музюкинда**, Владимир Сергеевич **Ползиковто**, Виктор Арсентьевич **Семеновто**, Николай Федорович **Струнниковта**, Иван Семенович **Ушаковто**, мүн тэрэ заводой инженернүүдтэ, Евгений Борисович **Армандда**, СССР-эй автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствын техническэ управлениин начальнигта, — ашаанай автомобилиин конструкци ба тэрэниие үйлэдбэрилэн гаргаха технологи зохёоһоной түлөө.

31. Николай Васильевич **Викторовтэ**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Баруун хойто зүгэй аэрогеодезическэ предприятиин оптическа лабораториин главна инженертэ, Давид Ильич **Ароновто**, инженер-фотогеодезистдэ, мүн тэрэ лабораториин начальнигта, Азим Шахвердович **Шахвердовто**, мүн тэрэ лабораториин ахалагша инженер-шэнжэлэгшэдэ, Михаил Дмитриевич **Коншиндо**, геодезиин, аэросъёмкын ба картографиин Центральна Научно-шэнжэлэлгын институдай профессортэ, Михаил Михайлович **Русиновта**, точно механикын ба оптикын Ленинградска институдай профессортэ, —аэрофотосъемконуудые хэхэдээ хэрэглэдэг нүүрһэнэй эгээ үргэн мультиплекснүүдые зохёоһоной ба үйлэдбэрилэн гаргаһанай түлөө.

32. Евгений Андреевич **Виноградовта**, ахалагша техник-лейтенантда, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Алексей Федорович **Обломовто**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженертэ, Борис Самойлович **Смородинскидэ**, Вениамин Михайлович **Хахаревто**, заводой инженернүүдтэ, Виктор Иванович **Чикишевто**, конструкторска бюрогой инженертэ, — хэлхеэ холбоонной хэрэгсэлэй талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

33. Сергей Дмитриевич **Воздвиженскидэ**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Центральна технико-конструкторска бюрогой главна инженертэ, Шлеим Аронович **Фиксдэ**, Лимендын судобарилгын заводой главна инженертэ, Николай Михайлович **Ядрихинскида**, хүдэлмэринүүдэй ахалагша үйлэдбэрилэгшэдэ, Владимир Дмитриевич **Лахтионовто**, мүн тэрэ заводой котельщигүүдэй бригадирта, Василий Федорович **Терегтэ**, Коминтернын нэрэмжэтэ заводой конструкторска бюрогой начальнигта, Сергей Моисеевич **Бутдэ**, Московско судна барилгын ба судна заһабарилгын заводой конструкторско-техническэ таһагай начальнигта, Михаил Афанасьевич **Горетовто**, Московско судьнабарилгын верфиин мастерта, Михаил Иванович **Черновто**, СССР-эй гол мүрэнэй флодой Министерствын научно-техническэ Соведэй түрүүлэгшын орлогшодо, Николай Михайлович **Турновто**, мүн тэрэ Министерствын Техническэ управлениин флодой ба суднабарилгын таһагай начальнигай орлогшодо,—гол мүрэнэй шэнэ түхэлэй суднануудые зохёоһоной ба үйлэдбэридэ оруулһанай түлөө.

34. Самуил Семенович **Воловигто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Григорий Иванович **Гончаровта**, Павел Владимирович **Котюховто**, лубяной культурануудай Бүхэсоюзна Научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотруднигуудта,—олоһо сохихо простой ба сложно молотилкануудые бии болгоһоной түлөө.

35. Семён Николаевич **Волощугга**, Мосшахтостройтрестын главна инженертэ, **Константин Григорьевич Акименкодэ**, мүн тэрэ трестын Смородинско стройуправлениин начальнигта, Аристарх Иванович **Медведевтэ**, мүн тэрэ трестын малталгын бригадын бригадирта, Степан Михайлович **Аржановта**, Николай Григорьевич **Телегиндэ**, мүн тэрэ трестын малталгын бригаданuудай звеньевойнуудта, Антон Илларионович **Пономаренкодэ**, Ростовуголь комбинадай шахтын начальнигта, Сергей Тимофеевич **Логачевто**, мүн тэрэ шахтын нүүрһэ тээлгын машинын машинистда, Харитон Корнеевич **Канонировта**, мүн тэрэ шахтын комплекснэ бригадын бригадирта, —Донецкэ ба Подмосковно бассейнүүдэй шахтануудай дээрэ хадаһаа абтаһан зүйлнүүдые түргөөр болбосоруулха методүүдые мэргэжүүлһэнэй түлөө.

36. Сергей Георгиевич **Вороновто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, абразивуудай ба мүлилгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотруднигта, Ефрем Яковлевич **Тунигта**, мүн тэрэ институдай директортэ, Эра Евграфовна **Тележкинада**, Нина Евгеньевна **Филоненкодэ**, мүн тэрэ институдай научна сотруднигуудта,—шэнэ абразивна материалнуудые зохёоһоной түлөө.

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*)

*) Үргэлжэлэл Эхининь 52, 55, 56, ба 60-дахи номернуудта.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд политическэ эрдэмээ һайнаар дээшэлүүлнэ. Тэндэ «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» шудалха 14 хүнһөө бүридэһэн кружок хүдэлмэрилнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пропагандист Д. Данжаев кружогой ээлжээтэ занятиие үнгэргэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

ПАРТИЙНА ҺУРАЛСАЛЫЕ ҺУЛАДХАХАГҮЙ, УЛАМ ЭМХИТЭЙ БА ШАНАРТАЙ БОЛГОХО

Һүүлэй үедэ республика дотор партийна һуралсал эхэнүүд дутагдалнуудтайгаар ябажа байна. Юуб гэбэл, занятияа үнгэргэхэеэ болишоһон, һуралсалай идейно-теоретическэ талада анхаралаа багаар табидаг, пропагандистнуудтай ба консультантнуудтай хүдэлмэри ябуулхаяа болишоһон баримтанууд бии. Дооро толилогдогшо бэшэгүүд дотор зарим аймагуудай парторганизацинуудта партийно-гэгээрэлэй мүнөөдэрэй байдал харагдана. Иимэ баримтанууд ганса нэгэ бэшэ, харин аймаг бүхэндэ бии.

Партийна организацинуудай зорилго —һуралсалда байгаа дутагдалнуудые дары усадхажа, һуралсалай жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхэ зорилго болоно.

Бичурада партийна һуралсалда һанаагаа табинагүй

Хүдөөгэй партийна организацинууд болбол хүдөө ажахын урда парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлтэдэ колхозно үргэн олониитые, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлхын тулада ниитэ-политическэ ба эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Тэдэ зорилгонуудые дүүргэжэ шадахынгаа тула хүдөөгэй коммунистнууд болбол идейно-политическэ талаараа хүсэд бэлэдхэлтэй байха ёһотой. Тиимэһээ, марксистско-ленинскэ теориие шудалалга коммунист бүхэнэй арюун уялга мүн. Нүхэр Сталин иигэжэ һургана: «Гүрэнэй ба партийна хүдэлмэриин алишье һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээнь ба марксистско-ленинскэ мэдэрэлынь ехэ байха бүри, ажал хүдэлмэри өөрөөшье дээрэ ба үрэ ехэтэй, хүдэлмэриин дүнгүүдшье ашаг ехэтэй байха юм».

Һуралсалай энэ жэлдэ Бичурын аймагай партийна организацида ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Тэрээнэй ашаар аймаг дотор, «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» шудалха 20 кружок, нүхэр Сталинай биографиие шудалха 6 кружок, 22 политһургуулинууд, аймагай партийна һургуули хүдэлмэрилнэ. Тэрээнһээ гадна, 90 коммунистнууд марксизм-ленинизмые бэеэ даан шудална. Бэеэ даажа һуралсагшадта туһаламжа үзүүлхын тулада хэдэн олон консультантнууд баталагдаһан байна.

Гэхэтэй хамта, кружогуудта ба политһургуулинуудта һуралсалай программа тон гээгдэлтэйгээр дүүргэгдэжэ байна.

Жэшээлхэдэ, нүхэр Сталинай биографиие шудалха кружогууд мүнөө программаа дүүргэхэ байһан аад лэ, харин тэдээнэй 50 процентнь оройдоо 2 ба 3-дахи бүлэгүүдые үзэжэ байна. «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» шудалха гурбан кружогууд оройдоо 2 ба 3-дахи темэнүүдые үзэнэ.

Илангаяа, бэеэ даажа марксистско-ленинскэ теориие шудалагша коммунистнууд муугаар һуралсана. Намарһаа эхилээд мүнөө хүрэтэр хэдэн олон коммунистнууд «Коммунистическэ партиин манифест» дээрэ һуужа байдаг. Тэдээнэй дунда нүхэд Авдеев (хэлхеэ-холбооной конторын начальнигай орлогшо), Базарон (колхозой түрүүлэгшэ), Перевалов (землеустроитель), Елизов («Заготскот» конторын эрхилэгшэ), Забелло (сахарай заводой директор), Князев (МВД-гэй аймагай таһагай начальник), Жаркой (аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша), Кузьмин (ветврач).

Коммунистнуудтай юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ һуралсал оройдоо эмхидхэгдээгүй шахуу.

Бичурын аймагай партийна организацинуудта һуралсалай талаар нимэ дутагдал юундэ гараhаб гэхэдэ, эхин партийна организацинуудай секретарьнууд ба бюронууд партийна һуралсалай гүн гүнзэгы удхашанарые үшөө мүнөө хүрэтэр тоодоггүй байһаар зандаа.

Зүгөөр, ВКП(б)-гэй Бичурын айком эхин партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй партийна һуралсалые дутуугаар сэгнэдэг буруу һанал бодолдо политическэ хурса сэгнэлтэ үгэдэггүй, энээнэй түлөө гэмтэй хүнүүдтэ хатуу хэмжээ абадаггүй байна.

Кужелев.

ОРОЛДОСТОЙ ПРОПАГАНДИСТ

Галуута-Нуурай станциин түмэр замай узелай коммунистнууд «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» хоёр кружогуудта һуралсажа шудална. Нэгэ кружогынь узловой парткомой парткабинедэй дэргэдэ, нүгөөдэнь—паровозно депогой парторганизациин дэргэдэ хүдэлжэ байна.

Парткабинедэй дэргэдэхи кружок нёдондо эмхидхэгдэһэн байгаад, мүнөө жэл программаа бултыень гаража дүүргээ.

Депогой парторганизациин дэргэдэхи кружок (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр П. И. Грабарь) мүнөө жэл эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө 6-дахи темые үзэжэ дүүргээ.

Нүхэр Грабарь шадамар бэрхээр заняти үнгэргэдэг. Занятидаа ерэмсээрээ түбхын түрүүндэ конспектнүүдые шалгадаг, урдада гараһан материалаа тобшоор дабтажа һануулдаг, энээнэйнгээ һүүлээр ээлжээтэ темын материалые дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэдэг байна. Нүхэр Грабарь һурагшадта материалые бүхөөр ойлгуулхын тулада харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые (диаграмма, плакат, альбом г. м.) хэрэглэдэг. Гадна, программна сагһаа гадуур проекционно фонаряар кинолент харуулжа, элдэб событинуудые тайлбарилан хэлэжэ үгэдэг.

Д. Цыбикжапов.

Политзаняти үнгэргэгдэнэгүй

Занграйн аймагай Ацагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 1949 оной ноябрь һарада политическэ һургуули эмхидхэгдэһэн юм. Тус һургуули 1949 оной ноябрь, декабрь һаранuудай туршада эмхитэйгээр хүдэлмэрилөөһэн. Тиин, 1950 оной январь һараһаа политзаняти мартагдашанхай.

Энэ хэрэгтэ колхоздохи партийна эхин организаци (секретарьнь Цырендашиев) анхаралаа табинагүй.

Т. Раднаева.

Ториинхидой амжалтанууд ба дутагдалнууд

Ториин аймагта 16 политическэ һургуулинууд, «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курс» шудалха 8 кружогууд, И. В. Сталинай биографи шудалха 6 кружогууд болон нэгэ үдэшын партийна һургуули хүдэлмэрилнэ.

Аймагай политическэ һургуулинуудай олонхинь һуралсалайнгаа түсэбэй I разделые шудалжа дүүргэжэ байна. Карл Марксын ба Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай политическэ һургуулинууд 6-дахи темээ, «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курс» шудалха кружогууд номойнгоо IV бүлэгэй 2-дохи разделые шудалжа байна. Мүн Молотовой ба Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай кружогууд «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсын» 5-дахи бүлэгые шудалжа байна. И. В. Сталинай биографи шудалха 10 кружогуудһаа 4-ниинь номойнгоо 10 раздел шудална.

Энэ һуралсалай жэлдэ кружогуудай ба политическэ һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дүй дүршэлөө ехэ болгохо туһаламжа үзүүлгэдэ ВКП(б)-гэй айком ехэхэн анхаралаа табина. Тэдэнэртэй 5 дахин семинар үнгэргэгдөө.

Гэбэшье, коммунистнуудай политическэ һуралсалые эмхидхэлгэдэ ехэхэн дутуу дунданууд бии.

Зарим кружогууд ба политическэ һургуулинууд партконференциин шье һүүлээр дутагдалнуудаа усадханагүй. «Авангард» (парторганизациин секретарь нүхэр Чупашев) ба «Красный Восток» (парторганизациин секретарь нүхэр Осинкин) колхозуудтахи политическэ һургуулинууд мүнөө болотор 3-дахи темээ шудалжа дүүргээгүй. «Улан-Номто» колхоздо (парторганизациин секретарь нүхэр Жалсанов) ба Бургалтаин МТС-тэ (парторганизациин секретарь нүхэр Ангаров) «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курс» шудалха кружогууд муугаар ажаллана.

Аймагай үдэшын партийна һургуулида хүдөө ажахын экономико, партийна ба советскэ хүдэлмэри, дэлхэйн экономическа ба политическа карта шудалалга гээгдэжэ ябана.

Коммунистнуудай бэеэ даажа һуралсаха һуралсалай хангалтагүй ябаса тоиһ ехэ дутагдал болоно. «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» бэеэ даан шудалжа байһан нүхэдэй олониинь һуралсалай жэлэй эхинһээ мүнөө хүрэтэр (6 һарын турша соо) марксизм-ленинизмын классигуудай юрдөөл нэгэ-хоёр зохёол шудалһан байха юм. ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг коммунистнуудай бэеэ даан һуралсаха ябадалда шухала шалгалта бэелүүлээгүй байна.

Һаяхан пропагандистнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэгдөө. Энэ семинар дээрэ ВКП(б)-гэй Обкомой лектор нүхэр Бартанов диалектическэ ба историческа материализм тухай лекци уншаа. Семинар дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд нүхэд Бадмаев ба Федотов политическэ һургуулинууд болон кружогуудай ажалдахи дутуу дунданuудые ойрын болзор соо усадхаха заабари үгэбэ.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

Хүндэтэ хүмүүжүүлэгшэ

Улан-Удэ городой № 3 эхэнэрнүүдэй дунда hургуулида ород хэлэ ба литература заадаг багшаар Варвара Михайловна Болотова хүдэлмэрилнэ. Тэрэ болбол 41 жэлдэ, тэрэ тоодо 25 жэлдэ Бурят-Монголдо ажаллажа байна. Энэ ехэ хугасаа соо гурба мянгаhаа үлүү хүнүүдые hурган хүмүүжүүлhэн байха юм.

Нүхэр Болотова хүндэтэ ажалаа тон ханамжатайгаар хандадаг. hурагшадайнгаа урда зүб ба үндэр эрилтэ табидаг. Жөөшэлхэдэ, номhоо гү, али конспектhээ сээжэлдэhэн үгэнүүдые бэшэмэл хүдэлмэридөө хэрэглэхэ ябадалhаа али болохоор зайлагты гэжэ hургадаг. Зохёол бэшэхэдээ өөрынгөө үгөөр, хүсэд дүүрэн бэеэ даажа бэшэхые эридэг байна.

hурагшадынь гэртээ хэхэ даалгабаряа хододоо дүүргэдэг. Варвара Михайловна зарим нэгэн ойлгогдосогүй темэнүүдээр нэмэлтэ занятинуудые үнгэргэдэг байха юм. Тэрэнэй заадаг классуудай hурагшад муу сэгнэлтэ абадаггүй. Булгадаа эрхимээр hуралсадаг.

Энэ хүмүүжүүлэгшэ бусад багшанарай хүдэлмэридэ ехээр туhалдаг байна. Методическа кабинедэй дэргэдэхи ород хэлэнэй предметнэ комиссие толгойлно. Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай хүдэлмэридэ ехэхэн туhа үзүүлдэг юм. Гадна, городтохи багшанарай үмэнэ методическа элидхэлнүүдые хэдэг ба нэмэл урогуудые үнгэргэдэг.

Варвара Михайловнагай эдэ бүхы ажал тэрээндэ тон ехэ хүндэлэл олгоо юм. Заалгаhан hурагшадынь холо ойроhоо баяр баясхалан хүргэжэ байдаг. Советскэ правительство нүхэр Болотовае Ленинэй орденоор шагнаhан байха юм.

Т. Лукин.

Узбекскэ ССР. Узбекскэ кишлагуудай хүбүүд басагад советскэ засагай үедэ эрдэм наука шудалха үргэн аргатай болоо. Дунда-Чирчикскэ районой гансахан Навойско сельсоведэй 30 хүнүүд мүнөө Москва, Ташкент, Самаркандын дээдэ hургуулинуудта hурана, тэрэ тоодо 9 залуу колхозниигууд Дунда-Азиатска гүрэнэй университедтэ hуража байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Навойско сельсоведэй колхозниигууд—түүхын факультедэй 3-дахи курсын студентнүүд Умар Сыдыков (зүүн гарhаа) ба Рахмад Наржигитов гэгшэд Навойн нэрэмжэтэ библиотекэ соо байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй сесси хаагдаба

СТОКГОЛЬМ, мартын 19 (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй мүнөөдэрэй пленарна заседани дээрэ комитедэй генеральна секретарь Лаффитын тоосоото элидхэл тушаа хүнүүд үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй удаа тээ пленарна заседани хадаа атомна зэбсэг хорихо тухай ба эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессэй зарлалга тухай уряалай проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ оробо.

Эдэ проектнүүдые хэлсээд, сесси хадаа иимэ уряалнуудые нэгэн hаналаар баталан абаа гэбэл:

1. Атомна зэбсэг хорихо тухай.

Хүнүүдые олоор усадхаха ба агрессиин зэбсэг болохо атомна зэбсэгые үгэ дуугүйгөөр хорихые эринэбди. Энэ шиидхэбэри бэелүүлхын хойноhоо уласхоорондын хатуу хурса хиналта тогтоохые эринэбди.

Ямар нэгэн орондо эсэргүү атомна зэбсэгые түрүүшээр хэрэглэhэн правительствые сэрэгэй гэмтэ этэгээд гэжэ бидэ тоолохобди.

2. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессые зарлаха тухай:

Италида 1950 оной 4-дэхи кварталда болохо эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессто түлөөлэгшэдые томилхо дурадхалтайгаар hайн hанаанай бүхы хүнүүдтэ бидэнэр ханданабди.

Мүнөө бии болоhон уласхоорондын хүшэр хүндэ байдалай шалтагаануудта хүнүүдэй үзэлэй шэнэ шанарhаа дулдыдангүйгөөр, арадуудай хоорондо эб найрамдалай харилсаануудые hэргээн байгуулхые тон ехээр хүсэжэ байhан бүхы социальна, шажанай группанууд ба культурын бүхы ажал-ябуулагшадта хандканабди.

Хэлсээ түйлахын үндэhэ болгон бидэнэр атомна зэбсэг хорихые ба атомна зэбсэг хэрэглэhэн түрүүшын правительствые буруушаахые бидэнэр дурадханабди.

Тэрээнhээ гадна, Саг үргэлжын комитедэй hүүлшын заседани дээрэ эмхидхэлэй асуудалнуудаар шиидхэбэри абтаа.

Энээгээр эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй гурбадахи сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Эб найрамдалай Уласхоорондын шангууд тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй гурбадахи сессиин резолюци

СТОКГОЛЬМ, мартын 20. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй гурбадахи сесси үсэгэлдэр эб найрамдалай уласхоорондын шангуудые байгуулха тухай резолюци абаба.

Резолюциин бэшэг дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Зохихо тогтоолнуудай ёhоор, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитет хадаа эб найрамдалай уласхоорондын шангуудые олгохо талаар жюри hунгаба. Энэ жюриин составта: Пьетро Ненни (Итали) — түрүүлэгшэ, госпожа Коттон (Франци) — түрүүлэгшын орлогшо, профессор Бернал (Англи) — түрүүлэгшын орлогшо, Борсари (Бразили) — секретарь, Го Мо-жо (Хитадай арадай республика), Рокуэлл Кент (США), Ванда Василевская (СССР). Мукаржовский (Чехословаки), Марика Шернстедт (Швеци), Антуан Табет (Ливан), Габриэль д'Арбусье (Французска баруун Африка) гэгшэд оробо».

Канадска эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ

ОТТАВА. «Канадиен трибюн» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Торонтодо канадска эхэнэрнүүдэй конгрессэй конференци болоо. Тэрээн дээрэ ороной заха хизаар бүриhөө ерэhэн 300 шахуу делегадууд байлсаба. Конференци хадаа «канадска эхэнэрнүүдэй эрхэнүүд тухай хуулиин проект» зохёожо, тэрээн соогоо эхэнэрнүүдэй адли тэгшэ эрхын принципүүдые сонсохобо.

Үгэ хэлэhэн делегадууд хадаа илангаяа хүдөө нютагуудта канадска эхэнэрнүүдэй ажабайдалай хүндэ условинуудые тэмдэглэбэ.

Канадын дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй хамаарhан ябадалые делегадууд эридээр шүүмжэлбэ.

Японско студентнүүд эб найрамдалай түлөө голосовална

ШАНХАЙ, Токиогой мэдээсэhэнэй ёhоор токийска университедтэ эб найрамдалай түлөө голосованида 1252 хүн хабаадаа гэжэ «Акахата» газетэ бэшэнэ. Голосованида хабаадаhан хүнүүдэй 84,2 процентнь эб найрамдалай түлөө голосовалаа. 68,4 процентнь эзэмдэлгын сэрэгүүдые дары гаргажа ябуулхын түлөө ба 90,9 процентнь бактериологическа болон атомна зэбсэг ашаглалгые хорихын түлөө голосовалба.

Финляндиин компартиин түрүүлэгшын мэдүүлгэ

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 20. (ТАСС). Кекконенээр бүридхэгдэhэн Финляндиин шэнэ правительствын шэнжэ шанар тухай Финляндиин компартиин түрүүлэгшэ Аймо Аалтоненын мэдүүлгые демократическа хэблэлэлэй бюро толилобо.

Шэнэ правительстводахи шиидхэхы нүлөөн англо-американска капиталтай өөhэдынгөө холбоогоор суурхаhан Кекконен Туомиоя ба Тернгрен гэхэ мэтын ехэ банкирнуудта мэдээтэй байна гэжэ Аалтонен тэмдэглэбэ. Тэрээнhээ гадна, шэнэ правительствода сэрэгэй политикан Гартц, лаупаска (фашистска) хүдэлөөнэй ажалябуулагша байhан Тиниту, дайнай үдэрнүүдтэ антисоветскэ үгэнүүдээрээ суудa гараhан Хельяс гэхэ мэтын хүнүүд байна гэжэ Аалтонен тэмдэглэбэ. Шэнэ правительство хадаа хархис правительство гээшэ, тэрэнэй замые Фагерхольмын правительство сэбэрлээ гэжэ Аалтонен мэдүүлбэ.

Коалиционно правительство шэнэ правительствода өөрынгөө дүүрэн дэмжэлгые үзүүлхэ байха бэзэ гэжэ Аалтонен зааба. Хүдэлмэришэн анги ба ажалша таряашад хадаа тус оронине хосороохо ехэ капиталай политикые дэмжэжэ шадахагүй гэжэ тэрэ хэлбэ.

Финляндиин шэнэ правительство тухай

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 19. (ТАСС). «Тюэкансан Саномат» газетэ Демократическа пресс-бюрогой корреспондентын асуудалнуудта Финляндиин компартиин генеральна секретарь Вилле Песси гэгшын үгэhэн харюуе толилоо.

Демократическа үргэн база дээрэ правительствые бүридхэн байгуулха гэhэн hэдэлгэ ямар ушарhаа буруу hүрөөб гэhэн корреспондентын асуудалда Песси иигэжэ харюусаба:

Шэнэ правительство байгуулха гэhэн ехэ hэдэлгэ хэгдээгүй. Европейскэ оронуудай правительствонуудта коммунистнуудай хабаадалгань зогсоогдохо ёhотой гэжэ баталhан «Америкын голосые» манай орондохи реакци урдынхидал адляар тооно. Финляндиин правительствын состав тиимэhээ уридшалан тодорхойлогдоо: манай орондо бэеэ даанхай байдалые ба эб найрамдалые хамгаалагшад, коммунистнууд тэрээндэ байжа болохогүй байна.

Асуудал: газетын мэдээнүүдэй ёhоор, доктор Кекконен хадаа коммунистнуудай хабаадалсаха правительствые бүридхэн байгуулха гэжэ оролдоhон бэзэ?

Харюу: тиимэ правительство тухай социал-демократическа фракциин hаналые доктор Кекконенэй асууhаниинь үнэн. Арадай демократнуудай хабаадаха правительствода хабаадаха ябадалhаа социал-демократическа партиин фракци арсаба, энээгээрээ тэрэ хадаа буржуазна правительство байгуулха ябадалые бэлэдхэhэн байгаа.

Шэнэ правительство Финлянди ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаануудые hайжаруулха юм гэжэ бодохо аргагүй байна.

Уранhайханай самодеятельность харалга

hаяхан Городок городто уранhайханай самодеятельностиин коллективүүдые харалга үнгэргэгдэбэ. Энэ харалгада 5 коллектив, хамта дээрээ 120 хүн хабаадаа.

Харалгые үнгэргэхэ комисси хадаа Баянгол, Холтосон нютагуудhаа ерэhэн коллективүүдэй амжалтануудые онсо тэмдэглээ. Тэдэнэр репертуарнуудаа hайжаруулжа ба хэдэн олон залуу эдэбхитэдые бэе тээшээ татажа шадаhан байна. Баянголой коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Л. Базаров) тус харалгада нэгэдэхи hуури эзэлжэ, грамота ба шан абаа.

Нүхэр Жарковагай уран гоё уншалга, Панфиловай гансаараа дуулалга, Костарева ба Разгильдеева гэгшэдэй дуулалгануүд харагшадай үндэр сэгнэлтэ абаа. Тиихэдэ Тюткина, Москвитина, Кушковская, Стрельцова гэгшэд hайнаар дууладаг ба наададаг байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Тэдэнэр тус тустаа шангуудые абаhан байна.

Е. Лукашева.

ХОРИИН АЙМАГТА

hУРАГШАДАЙ ТҮРЭЛХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ

Тарбагатайн 7 жэлэй hургуулиин hурагшадай түрэлхид өөhэдынгөө хүсөөр тус hургуулиие түлеэгээр хангаха гэжэ шиидэhэн байна. Тэдэнэр 300 кубометр түлеэ бэлдэжэ, hургуулиингаа газаа зөөбэ.

ТЕЛЕФОННО ШЭНЭ СТАНЦИ

Аймагай центр — Хоринск тосхондо «ЦБ» маркын хахад автоматическа телефонно коммутатор тодхогдожо, ашаглалгада оруулагдаба. Телефонно шэнэ станци хадаа аймагай олонхи колхозууд, предприятинууд ба эмхи зургаануудай хоорондо телефонно харилсаатай болгобо.

ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР МОДО БЭЛДЭНЭ

Дээдэ-Курбын сомоной колхозууд байгша оной январиин 1-дэ модо бэлэдхэлэй сезоной түсэб бүхы показательнуудаар дүүргэhэн байна. Мүнөө энэ сомоной колхозууд түсэбhөө гадуур гүрэндөө 1000 кубометр модо үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

КВАРТАЛАЙНГАА ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

Аймагай нөөсэлгын кассын коллектив 1-дэхи кварталайнгаа түсэбые 112 процент, тэрэ тоодо мүнгэ нөөсэлхэ түсэбhөө 215 процент дүүргээ. Энэ квартал соо тус кассын контролер Ж. Б. Базарова, кассир Ц. Ж. Цыренова гэгшэд эрхимээр хүдэлмэрилжэ, абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

АЙМАГАЙ БИБЛИОТЕКЭДЭ

Аймагай библиотекэ болбол ажалшадай культурын центр болонхой. hүүлэй үедэ номойнь фонд ехээр ургаба. 1947 ондо 6500 номтой байhан hаа, мүнөө 9100 номтой болонхой. Тиихэ үедэ тус библиотекэ үргэлжын 20 уншагшадтай байhан юм. Мүнөө энэ библиотекэ 600 эдэбхитэй уншагшадтай болонхой.

Б. Намжилон.

Эдэбхитэй багша

Цырен Санжиевич Банзаракцаев 19 жэл соо Кяхтын аймагта багшаар хүдэлмэрилнэ. Тусхайта ажалдаа жэшээтэ hайнаар хүдэлмэрилхэhөө гадна, олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые нүхэр Банзаракцаев хододоо үнгэргэдэг. Мүн арад зониие үзэг бэшэгтэ hургаха ябадалда ехэхэн анхарал хандуулдаг байна. Энэ хүдэлмэреэ майн нэгэн болотор дүүргэхэ гэhэн зорилготой юм.

В. Ванчиков.

Үдэшын hургуули нээхэ шухала

Курумканай аймагай Аргада нютаг аймагай центрhээ нилээд холо байдаг. Тэндэхи Калининай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта эрдэм hургууляа үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй хэдэн олон залуушуул бии. Теэд, тэдэнэр ажалhаа таhарангүйгөөр hуралсаха аргагүй байна. Тиимэhээнь үдэшын hургуулиие Аргадада нээхэ шухала.

О. Дабаев.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

Үзэг бэшэгтэ hургалга hайжаруулагдаба

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын январиин 31-нэй номерто толилогдоhон «Хэжэнгэдэ hуралсал ямараар ябуулагданаб» гэжэ статья соо Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай ба Хэжэнгын сомонуудта ород алфавит дээрэ бурят-монгол үзэг бэшэгтэ hургалга тон муугаар ябуулагдажа байhан тухай тэмдэглэгдэhэн байгаа.

Тус аймагай арадай гэгээрэлэй таhаг дурсагдаhан сомонуудай зониие бурят-монгол үзэг бэшэгтэ hургалгые шалгажа үзөөд, тэрэниие hайжаруулха хэрэгтэ туhаламжа үзүүлhэн байна. Гадна статья соо партийна организацинуудай секретарьнууд Дамдинов ба Санжимитыповай өөhэдөө бурят-монгол үзэг бэшэг шудалдаггүй тухай бэшэгдэhэн байгаа. Тэдэнэр hургуулиин багшанарта бэхижүүлэгдээд, бурят монгол үзэг бэшэгтэ hуража байна, — гэжэ Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет манай редакцида мэдээсэбэ.

Парторганизациин хүдэлмэри hайжараа

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын февралиин 17-ной номерто толилогдоhон «Политическэ хүдэлмэридэ хэн тойбо татанаб» гэhэн гаршагтай статья соо Занграйн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин hулаар хүдэлмэрилдэг тухай шүүмжэлэл хэгдэhэн байна.

Энэ статья тус парторганизациин партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, партийна хүдэлмэриие эрид hайжаруулха хэмжээнүүд абтаба.

Парторганизациин секретарь нүхэр Дармаевта агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр табиhанайнь түлөө зэмэ тохогдобо, — гэжэ ВКП(б)-гэй Занграйн айкомой секретарь К. Щербаков мэдээсэбэ.

Лекци уншалгые hайжаруулха хэмжээ абтаба

Түнхэнэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэришэдэй зүгhөө элидхэл, лекцинүүдые үсөөнөөр уншадаг тухай манай газетэдэ бэшэгдэhэн байгаа.

—Партиин айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэришэдэй зүгhөө тус колхоздо элидхэл, лекци олоор уншадаг болохо ба ажал хүдэлмэридэнь туhаламжа үзүүлхэ тушаа хэмжээнүүд абтаба, — гэжэ ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айкомой секретарь Ц. Бельгаев манай редакцида мэдээсэбэ.

Хүдэлмэринь hайжаруулагдаба

Хориин аймагай Дээдэ-Курбын сомоной «Шэнэ ажал» колхозой комсомольско организаци (секретаринь Б. Цыремаев) hулаар хүдэлмэрилнэ. ВЛКСМ-эй Хориин айком энэ организациин хүдэлмэри hайжаруулха тушаа анхаралаа табинагүй гэhэн бэшэг манай редакцида ерэhэн байгаа.

Энэ бэшэгэй үндэhөөр, ВЛКСМ-эй обком дурсагдаhан комсомольско организациин хүдэлмэриие эрид hайжаруулха тушаа ВЛКСМ-эй Хориин айкомой секретарь нүхэр Н Ивановто дурадхаhан байна.

—ВЛКСМ-эй айкомой пионернүүдэй таhагые даагша нүхэр Цыренова тус организацида эльгээгдэжэ, комсомольско хамтын суглаа үнгэргөө. Энэ суглаанда комсомолецууд бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадажа, нүхэр Цыремаевые ехээр шүүмжэлhэн, организациингаа хүдэлмэри hайжаруулха асуудал зүбшэн хэлсэhэн байна. Гэшүүдэй түлбэри хүсэдөөр суглуулагдаа. Нүхэр Цыремаевай модо бэлэдхэлдэ байhан дээрэhээнь айкомой пленумэй гэшүүн Баморовада тус организациие хүтэлбэрилгэ даалгагдаба,—гэжэ ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Гергесов манай редакцида мэдээсэбэ.

Уларилые шэнжэлэгшын тэмдэглэл

Хабар болжо эхилбэ

Март hарада үбэл хабартай тэмсэдэг гэжэ арад зон хэлсэдэг. Үнөөрөөшье энэ hарын эхеэр, заримдаа тэн багаарнь, 39 градус хүрэтэр хүйтэрдэг ушарнууд байдаг.

Гэбэшье мүнөө дулаан үдэрнүүд ерэжэ эхилээ. Саhан хайлажа, урдажа, хабар өөрынгөө эрхые дүүрэнээр эдлэжэ захалба.

Бурят-Монголдо хабар болоhоной үзэгдэл хадаа алаг туунай ерэлгэ ба хээрэ талаар саhанай хайлалга болоно. Энэ хадаа эгээн түрүүлэн урда зүгэй аймагуудта үзэгдэдэг. Хабар хадаа аажамаар дабшажа, республикын бүхы территориие эзэлдэг байна.

hарын hүүлээр талын дуушад—булжамарнууд ерэжэ, урин дулаахан хабарые уряалан дууладаг байна.

Хайлаhан уhа голнуудта түрүүшын нугаhад, ангирнууд ерэжэ, бэеэ угаадаг. Тэрэшэлэн элдэб мяхаша шубууд ерэдэг байха юм...

Саhа мүльhэнэй уhа тогтоожо, сабшалангай ба тараанай газар дээгүүр табиха гээшэ колхозниигуудай мүнөөдэрэй шухала зорилго болоод байна.

И. Котов.

Итальянска правительствын хэhээлтын хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүү арадай буруушаалай долгин

РИМ, мартын 21. (ТАСС). Итальянска правительствын хэhээлтын хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүү буруушаал үсэгэлдэр бүхы орон дотор болоо. Тоскана ба Эмилия областьнуудай бүхы городуудта шахуу, тэрэшэлэн Урда Италида, Миланда, Генуяда митингнүүд, демонстрацинууд ба забастовконууд болобо.

Миланда, городой ба горой шадарай 100 мянга гаран ажалшад хүдэлмэреэ хаяжа, городой центр ба сүмын талмайда дүүргэбэ. Богони митингнүүд хаа хаанагүй болоо. Городой транспортын хүдэлөөн зогсоогдоо.

hүүлшын хүн хүрэтэр хүл дээрэ бодхоогдоhон полици хамаарахаhаа айба.

Сүмын талмай дээрэхи трибуна дээрэ үгэ хэлэhэн компартиин миланска федерациин секретарь Альберганти ба социалист Рикардо Ломбарди гэгшэд Миланай ажалшад фашистска хуулинуудые хэзээдээшье тэсэжэ шадахагүй гэжэ мэдүүлбэ.

«Унита» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Генуядахи центральна талмай дээрэ 120 мянган хүн суглараа. Город дотор митингнүүд таhаралтагүйгөөр болобо. Демонстрантнууд улицануудта хархис ба фашистска газетэнүүдые усадхан шатааба.

Болоньедо болоhон митинг дээрэ 60 мянган хүн байлсаба. Парма. Моден ба Эмилия областиин бусад городуудта, Сиена ба Флоренци городуудта олон арбаад мянган ажалшадай хабаадалгатай митингнүүд болоо.

Гансахан Терни (Умбри) городто полици демонстрантнуудта эсэргүү ябуулга хэбэ. Ажалшадта добтолhон моторизованна полицида хүн зоной зүгhөө харюу үгтэбэ.

Демонстрантнуудта эсэргүү гаргагдаhан сэрэгэй частьнууд арад ба полици хоёрой хоорондо зогсожо, буунуудайнгаа hомо абажа, өөдэнь үргэбэ. Хүн зон ба сэрэгүүдэй хоорондо нүхэрлэлгэ болоо.

Хойто ба Центральна Италиин предприятинууд дээрэ хаа хаанагүй болоhон «итальянска забастовконуудай» хажуугаар, буруушаалай бүгэдэниитын забастовконууд үсэгэлдэр Сиена, Пиза, Пиккара, тэрэшэлэн Тоскана областиин ба Италиин урда зүгэй Катанзаро провинциин хэдэн городуудай ажалай палатануудаар соносхогдобо. Урда Италиин Неаполь, Таранто ба бусад городуудта буруушаалай митингнүүд эмхидхэгдэhэн байна.

Ажалай бүгэдэниитын итальянска конфедерациин гүйсэдхэхэ комитедэй шиидхэбэри

РИМ, мартын 21. (ТАСС). Бүгэдэарадай буруушаал үүсхэhэн правительствын хэhээлтын хэмжээнүүдтэй дашарамдуулан абтаhан ВИКТ-гэй секретариадай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхын түлөө Римдэ зарлагдаhан Ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедерациин (ВИКТ) гүйсэдхэхэ комитет эдэ дурадхалнуудые hайшааба. Гүйсэдхэхэ комитет хадаа «хэрбээ конституци ба хуулинуудые ажалшадта хохидол болгон эбдэhэн ушарта, секретариадай шиидхэбэреэр, бүхы ажалшадай бүгэдэниитын забастовко соносхохо хүрэтэр зарим провинцинуудта ба областьнуудта тэмсэлые бэелүүлхэ, таа руулан ябуулхые» ВИКТ-гэй секретариадта даалгаба. Провинциальна бүхы центрнүүдтэ мартын 26-да митингнүүд эмхидхэгдэхэ...

Болгарида югославска шпионуудай хэрэг тушаа Софин окружной сүүдэй прокуратурын гэмнэлгын заключени

СОФИЯ. мартын 21. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Софин окружной сүүдэй прокуратура хадаа Болгариин арадай республикын хуулита ёhоор байгуулагдаhан правительствода эсэргүү ш... лүүлэгдэhэн шпионско ба ди... сионно ажал-ябуулгые Софида югославска посольствын шу... хүтэлбэри доро эмхидхэхэ зор... готойгоор Болгари руу эльгээгдэhэн югославска шпионско албан агентнүүд, шпионууд ба ди... сантнууд — югославска ба болгарска гражданинууд тушаа гэмнэлгын заключени мартын 20-нд толилбо.

Харюусалгата редактор **Д. Д. ЛУБСАНОВ**

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80. зам отв. редактора—7-85; отв секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02261. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.